

Категорія справи № 420/13937/21: Адміністративні справи (з 01.01.2019); Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав, зокрема щодо; забезпечення права особи на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів.

Надіслано судом: 29.09.2021. Зареєстровано: 30.09.2021. Оприлюднено: 01.10.2021.

Дата набрання законної сили: 29.09.2021

Номер судового провадження: 854/9751/21

П'ЯТИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

29 вересня 2021 р. м. Одеса. Справа № 420/13937/21. Головуючий в 1 інстанції: Завальнюк І.В.

Колегія суддів П'ятого апеляційного адміністративного суду у складі:

головуючого судді - Вербицької Н.В.,

суддів Джабурії О.В.,

Кравченка К.В.,

розглянувши в порядку письмового провадження апеляційну скаргу ОСОБА_1 на ухвалу Одеського окружного адміністративного суду від 18 серпня 2021 року по справі за адміністративним позовом ОСОБА_1 до Лиманської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області про визнання протиправним та скасування рішення, зобов'язання відповідача вчинити певні дії, стягнення моральної шкоди,

ВСТАНОВИЛА:

06 серпня 2021 року ОСОБА_1 звернулася до Одеського окружного адміністративного суду з позовом до Лиманської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області, в якому просила:

визнати протиправним та скасувати рішення Лиманської сільської ради № 222-VIII від 22.04.21 у частині відмови в наданні дозволу на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки безоплатно у власність для індивідуального дачного будівництва громадянці ОСОБА_2 ;

зобов'язати відповідача надати дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки безоплатно у власність для індивідуального дачного будівництва площею 0,10 га відповідно до графічного матеріалу, наданого разом з клопотанням позивачки від 19.04.21;

стягнути з відповідача на користь позивачки 250 000 (двісті п'ятдесят тисяч) гривень для компенсації моральної шкоди.

Ухвалою судді від 11.08.21 позовну заяву залишено без руху через невідповідність позову вимогам ст. 44 КАС України, оскільки позивачем в порушення вимог ч. 9 зазначеної статті подано до суду адміністративний позов із додатками в електронній формі без надання доказу надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів.

13.08.21 до суду від позивача надійшла заява про усунення недоліків на виконання вищезазначеної ухвали, в якій позивач послалася на наказ ДСА від 01.06.20 № 247 щодо запровадження в дослідну експлуатацію підсистеми «Електронний суд» та «Електронний кабінет» та постанову ВС від 06.08. 20 № 160/1841/19, в якій висловлено правову позицію про те, що відсутність факту початку повноцінного функціонування ЄСІТС не може бути перешкодою для роботи її підсистеми «Електронний суд» та, відповідно, не усуває права особи на подання процесуальних документів через цю підсистему в електронній формі.

Ухвалою Одеського окружного адміністративного суду від 18 серпня 2021 року позовну заяву повернуто позивачу з посиланням на п. 1 ч. 4 ст. 169 КАС України.

Не погодившись з вказаною ухвалою, позивач подала апеляційну скаргу, в якій, посилаючись на порушення норм процесуального права, просить увалу суду першої інстанції скасувати та прийняти нову, якою направити справу для продовження розгляду до суду першої інстанції. Зокрема, апелянт зазначає, що відсутність факту початку повноцінного функціонування ЄСІТС не може бути перешкодою для роботи її підсистеми «Електронний суд» та відповідно, не усуває права особи на подання процесуальних документів через цю підсистему в електронній формі.

Відповідно до п. 1 ст. 311 КАС України, справа розглядається в порядку письмового провадження.

Заслухавши доповідача, дослідивши доводи апеляційної скарги, матеріали справи, перевіривши правильність застосування судом першої інстанції норм матеріального і процесуального права, правової оцінки обставин у справі, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до п. 1 ч.4 ст. 169 КАС України позовна заява повертається позивачеві, якщо він не усунув недоліки позовної заяви, яку залишено без руху, у встановлений судом строк.

Повертаючи позовну заяву, суд першої інстанції виходив з того, що позивач не усунула недоліків, які полягали в ненаданні доказів надсилання іншим учасникам справи копій поданих до суду документів.

Судова колегія вважає, що для вірного вирішення спірних правовідносин слід встановити дійсність встановленого судом першої інстанції недоліку.

Наказом Державної судової адміністрації України № 628 від 22 грудня 2018 року запроваджено тестову експлуатацію підсистеми «Електронний суд» у всіх місцевих та апеляційних судах України, під час якої усі місцеві та апеляційні суди у ході тестового режиму експлуатації підсистеми зобов'язані дотримуватись вимог Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України №30 від 26 листопада 2010 року у відповідній редакції (далі - Положення).

Згідно наказу ДСА України від 01.06.2020 № 247 «Про запровадження в дослідну експлуатацію підсистем "Електронний суд" та "Електронний кабінет"» запроваджено з 1 червня 2020 року в дослідну експлуатацію підсистеми "Електронний суд" та "Електронний кабінет" (далі Підсистеми) у всіх місцевих та апеляційних судах України (крім Київського апеляційного суду) та Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду (далі пілотні суди).

Вірними є доводи ОСОБА_1, що з 22 грудня 2018 року надсилання процесуальних документів в електронному вигляді передбачає використання сервісу «Електронний суд», з попередньою реєстрацією офіційної електронної адреси (Електронного кабінету) та з обов'язковим використанням власного електронного підпису, що зроблено позивачем.

Відповідно до ч. 1,2 ст. 44 КАС України учасники справи мають рівні процесуальні права та обов'язки.

Учасники справи зобов'язані добросовісно користуватися належними їм процесуальними правами і неухильно виконувати процесуальні обов'язки.

Наведені правові норми КАС України конкретизують характер процесуальної поведінки, який зобов'язує учасників справи діяти сумлінно, тобто проявляти добросовісне ставлення до наявних у них прав і здійснювати їх реалізацію таким чином, щоб забезпечити неухильне та своєчасне (без суттєвих затримок та зайвих зволікань) виконання своїх обов'язків, встановлених законом або судом, а тому приписи статті 44 КАС України є обов'язковими для усіх учасників справи.

Відповідно до ч. 9 ст. 44 КАС України у разі подання до суду документів в електронній формі учасник справи зобов'язаний надати доказ надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів.

Керуючись саме даною нормою, суд першої інстанції визначив підстави для залишення позовної заяви ОСОБА_1 без руху.

Слід звернути увагу, що спеціальною статтею щодо порядку подачі позовної заяви, зокрема, в частині визначення документів, що додаються до неї є ст. 161 КАС України.

Відповідно до ч.1, 2 вказаної статті КАС України до позовної заяви додаються її копії, а також копії доданих до позовної заяви документів відповідно до кількості учасників справи, крім випадків, визначених частиною другою цієї статті.

Суб'єкт владних повноважень при поданні адміністративного позову зобов'язаний додати до позовної заяви доказ надіслання рекомендованим листом з повідомленням про вручення іншим учасникам справи, які не мають офіційної електронної адреси, копії позовної заяви та доданих до неї документів.

У разі подання до суду документів в електронній формі суб'єкт владних повноважень зобов'язаний надати доказ надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів.

Аналіз вказаних норм свідчить, що в разі подання до суду документів в електронній формі, **обов'язок надати доказ надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів виникає тільки у суб'єкта владних повноважень**, що передбачено останніми змінами.

Із урахуванням наведеного, вимоги суду першої інстанції щодо надання позивачем доказу надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів є помилковими.

Відповідно до ч.2 ст. 174 КАС України одночасно з копією ухвали про відкриття провадження у справі учасникам справи надсилається копія позовної заяви з копіями доданих до неї документів.

Судова колегія звертає увагу, що в даному випадку позовну заяву подано фізичною особою через підсистему «Електронний суд», а тому відсутні підстави вважати, що у суду існує необхідність в отриманні копій позовної заяви, яка сформована і подана у вигляді електронного документу.

Додатково судова колегія звертає увагу, що введення норми щодо зобов'язання учасника справи надати доказ надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів нівелює сенс використання модулю «Електронний суд», перевага якого полягає якраз у можливості не мати необхідності виготовлення багатьох копій документів на папері.

Крім того, враховуючи функціонал даного модулю, виконати обов'язок надсилання листом з описом вкладення іншим учасникам справи копій поданих до суду документів неможливо технічно, оскільки сам процесуальний документ, який подається до суду (наприклад, позовна заява, відзив, клопотання, тощо) створюється у самій системі та за її ж допомогою відправляється до суду, а у паперовому вигляді не існує взагалі.

Таким чином, до відправлення документу за допомогою підсистеми «Електронний суд» самого документу, відправити його копію звичайною поштою неможливо, оскільки самого документу у паперовому вигляді та його копій не існує.

Підсумовуючи вищевикладене, повернення позовної заяви в даному випадку суперечить завданню адміністративного судочинства та не відповідає конституційним принципам щодо гарантованого судового захисту прав, а також доступу до правосуддя, закладеного Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Відповідно до ч. 1 ст. 320 КАС України підставами для скасування ухвали суду, яка перешкоджає подальшому провадженню у справі, і направлення справи для продовження розгляду до суду першої інстанції є неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи та порушення норм процесуального права, які призвели до неправильного вирішення питання.

За таких умов, суд першої інстанції допустив порушення норм процесуального права, що призвело до постановлення необґрунтованої ухвали, яка перешкоджає подальшому провадженню у справі.

Заслухавши доповідь головуєчого судді, перевіrivши матеріали справи, доводи апеляційної скарги, колегія суддів вважає, що апеляційна скарга підлягає задоволенню, ухвала суду першої інстанції - скасуванню, а справа - направленню для продовження розгляду до Одеського окружного адміністративного суду.

Керуючись ст.ст.308, 311, 320, 322, 328,329 КАС України, колегія суддів,

П О С Т А Н О В И Л А :

Апеляційну скаргу ОСОБА_1 задовольнити.

Ухвалу Одеського окружного адміністративного суду від 18 серпня 2021 року скасувати.

Справу направити до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Постанова апеляційного суду набирає законної сили з дати її прийняття, але може бути оскаржена в касаційному порядку до Верховного Суду протягом тридцяти днів з дня складення повного тексту судового рішення.

Суддя-доповідач: Н.В.Вербицька

Судді: О.В. Джабурія

К.В. Кравченко